

[Aksel Larsen.]

Bedre havde det naturligvis været, om udenrigsministeriet havde erkendt over for offentligheden, at det hidtil havde fyldt befolkningen med forhåbninger, der viste sig at savne grundlag, men en erklæring herom vil den højtærede udenrigsminister sikkert fremsætte i dag eller i morgen.

Da vi diskuterede fællesmarked den 4. august, bebrejdede jeg regeringen, at den ville foretage sit skridt uden forud at have drøftet det med de øvrige nordiske landes regeringer, og jeg henstillede indtrængende, at man ventede med at træffe beslutning, til en sådan drøftelse havde fundet sted. Jeg henviste til, at der den 19. og 20. august skulle være møde i Nordisk Råds udvidede økonomiske udvalg, og foreslog, at man i hvert fald ventede med beslutningen til efter dette møde. Den højtærede udenrigsminister afviste min anmodning med henvisning til vigtigheden af, at Danmarks ansøgning blev behandlet i ministerrådet for de seks på samme tid som Englands optagelsesbegæring. Da ministeren sagde dette fra folketingets talerstol, var han formentlig informeret om en erklæring fra det pågældende ministerråds formand, den tyske økonomiminister Erhard, som blev udsendt ved middagstid den 4. august, om, at det ikke kunne falde ham ind at sammenkalde rådet til ekstra møde, men at optagelsesbegæringerne først ville blive behandlet på det ordinære rådsmøde i slutningen af september. Begrundelsen for, at det hastede, var altså ingen begrundelse.

Nordisk Råds møde på Voksenåsen viste, at det overivrige danske initiativ har bidraget til at spalte Norden yderligere, uanset alle smukke ord om at udbygge det nordiske samarbejde. Norges regering forbeholdt sig sin stilling. Det gjorde Islands også. Sveriges og Finlands regeringer har kategorisk erklæret, at fællesmarkedet først og fremmest må vurderes som en politisk sammenslutning, og at medlemskab i fællesmarkedet vil virke ind på landenes udenrigs- og forsvarspolitik. Sverige synes

højest stemt for såkaldt associering, altså en art fælles handelsaftale med fællesmarkedslandene som helhed, og Finland er endda betænkelig ved at gå så langt. Det er virkelig besynderligt, at nogen i en sådan situation kan fable om, at det ikke er betænkeligt at overgive Danmarks myndigheders suverænitet til fællesmarkedets myndigheder, som domineres af de store stater, og som begrundelse siger, at hvis England, Danmark, Norge, Sverige og Island også melder sig ind, og hvis disse lande i vigtige spørgsmål vil stå sammen, så kan de hindre, at der tilvejebringes den i ministerrådet nødvendige kvalificerede majoritet for beslutninger, der strider mod vore nationale og økonomiske interesser. Det er ræsonnementer, Sveriges statsminister, Erlander, med rette har karakteriseret som optimisme grænsende til ønskedrømme.

Hvad Nordisk Råds møde på Voksenåsen angår, så har det fra dansk side, især af den højtærede udenrigsminister, været hævdet, at ingen repræsentant for vore nordiske broderlande kom med bebrejdelser mod Danmark, fordi det isoleret har søgt optagelse i fællesmarkedet, og at det følgerig er med urette, at den svenske presse kaldte mødet „en polsk rigsdag“. Nu er de norske, svenske, finske og islandske deltagere i Voksenåsenmødet dannede og høflige folk, så selvfølgelig kom de ikke med ukvemsord, men deres meninger var nu ikke til at tage fejl af. Karakteristikken af mødet som polsk rigsdag er rigtig. For at forstå den, kræves imidlertid elementær viden om, at det, der karakteriserede den polske rigsdag før Polens delinger, var, at hvert enkelt medlem havde vetoret, hvilket førte til, at beslutninger af betydning overhovedet ikke kunne træffes. Og hvordan var det så på Voksenåsen? Det var sådan, at den svenske repræsentant hr. Bertil Ohlins forslag om en henstilling til regeringerne angående afslutning af en konvention mellem de nordiske lande ikke kunne komme til realitetsdrøftelse og afstemning, fordi den danske delegationsmajoritet praktisk talt nedlagde veto